

Presentació

ROSSELLÓ BORDOY

Viatge al món medieval

La Fundació "La Caixa" organitzà a les dependències del Museu de Mallorca una bella experiència didàctica que tingué lloc del 28 de gener al 25 d'abril d'enguany.

La idea consistia en apropar a les generacions actuals el món meravellós dels pintors de retaules i en aquest sentit els grups escolars al llarg d'aquells dies progueren conèixer la tècnica tradicional i aprofitar-la per fer-ne obres actuals.

L'experiència es complementà amb una sintètica mostra de la pintura gòtica poc coneguda de la qual es va publicar un interessant catàleg.

Amb tal motiu la Fundació "La Caixa" va restaurar el retaulet del Baró de Dolors propietat del Monestir de Santa Clara de Palma. Ara ens plau donar a conèixer el resultat tècnic d'aquesta hermosa activitat i en aquest sentit reproduïm les paraules introductòries a l'exposició, la fitxa museogràfica del retaule i el corresponent informe de la restauradora que va dur a bon termini la recuperació.

Anys enrera l'exposició *Pintura Mallorquina (1965-1968)* va marcar una època dins la coneixença del nostre passat artístic. Aleshores l'esforç conjunt de la "Fundació Joan March" que curosament havia subvencionat la restauració de gran part del tresor pictòric que Mallorca havia abastat al llarg dels segles XIV i XV i de la "Dirección General de Bellas Artes" que va córrer amb el muntatge, agombolant dins la Llonja de Mallorca tal tresor, feren possible una mostra que mai no s'ha repetit.

Aquella exposició va suposar, endemés, el començament d'una llarga sèrie de treballs d'investigació dels quals Gabriel Llopart en va ésser capdavanter. La seva tesi doctoral és bona prova del que he dit.

Molts anys han passat des de dalt esdeveniment. El més important foren les descobertes documentals que, al llarg del temps, han donat nom i llinatges als artistes que, els investigadors, sotmesos a les mancances documentals i refiant-se dels valors estilístics, batiaven mitjançant noms

com el Mestre de tal o el Mestre de qual. Si el Mestre de Santa Maria del Camí es convertia en una persona de carn i ulls tal com Joan Mas-sana, un quasi ignot Joan Rosetó, de sobte, donava suport físic a un Mestre de les Predel·les, tal volta el pintor més important de Mallorca a les mitjanies del segle XV o un Joan Desí, el darrer incorporat a la nòmina, que amb la seva tècnica mal destre i poc agraciada, clou, a l'inici del segle XVI, l'esponerosa nòmina de grans pintors que reteren a la seva terra mallorquina uns segles de glòria.

L'Exposició d'avui, sens dubte, no és la de fa trenta anys, puix no pretén recollir un cabdal tan nombrós com el que es pogué abastar altre temps. Els responsables de la "Fundació La Caixa" pretenen apropar els Museus i el passat històric a les generacions de demà, i tan sols volen oferir al públic el que no s'havia pogut veure mai: des de petits retaules amagats sota l'ombrívola empara de les monges tancades, a peces en mans de particulars que les serveixen com la nineta dels seus ulls, així com el gran retaule de Sant Martí d'Alanzell, possiblement la cloenda més important de l'art gòtic mallorquí, i del que tan poques coses sabem.

Així amb aquesta mostra es pot complementar una fase especial de la pintura gòtica mallorquina que si bé ja no és una desconeguda per als estudiosos, encara resta, per al públic, gairebé ignota.

La col·laboració de la "Fundació La Caixa", el mestratge de Gabriel Llompart, el suport i l'entusiasme dels qui treballam al Museu de Mallorca han fet possible aquesta empresa que gràcies a la col·laboració ferma del Bisbe de Mallorca i dels responsables de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports han aconseguit dels expositors, tant els particulars que en ella han col·laborat com, d'una manera especial, les monges de Santa Clara, Santa Magdalena, Santa Isabel i Sant Bartomeu d'Inca que el projecte pogué arribar a bon port. Sense dubte tots ells a l'accedir al préstec temporal de part de la seva història deixaran de gaudir de la seva contemplació, durant un temps, que per curt que sia, de segur, els hi pereixerà molt llarg.

Uns i altres, cadascun segons les seves possibilitats, formant colla, en suport del que significa el nostre passat han preparat una mostra sintètica i escollida, que no pretén més que donar a conèixer quelcom de novell, encara que sia antic, i posar a l'abast dels estudiants que durant propers mesos iniciaran el seu viatge envers el món medieval, un cabal artístic fonamental per a la seva formació.